

te non audias, si aut suavitatem pomorum pro adaperitione monstraveris oculorum, aut Diis similem esse promiseris.

Primorum Parentum spes de Christo nascituro ex Matre Virgine.

Gen. 3. 21. sciens bonum, & malum. Pro illis verbis, & induit eos, Hebraica locutio, ut observat noster Mendoza in Viridario l. 1. Pervigilio 1. habet Jesum cor meum. Cum enim jam Deus redemptioni se oppigneravisset v. 15. spe erecti Adamus & Eva pro Christo suspirabant, tanto videndi illum desiderio, ut ab eo corda minimè removerent. Sed placet audire Tertullianum, qui illud premens, Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sic explicat libr. 2. contra Marcio. c. 25. Etsi Adam propter statum legis deditus morti est, sed spes ei salva est, dicente Domino: Ecce Adam factus est quasi unus ex nobis; de futura scilicet adlectione hominis in divinitatem. Quoad Deiparam Virginem spectat, præstat audire S. Vincentium Ferrariensem in Ser. de Concep. Vir. Mariæ, ubi postquam primos Parentes magnâ affectos tristitiâ ob delictum commissum descripsisset, subtexit: Dum autem Adam & Eva essent in illa tristitiâ, Deus revelavit eis quod ab eis procederet una Virgo sanctissima, quæ afferret majus bonum, quam ipsi perdidissent, &c. Cogitate Adam & Eva quomodo conceperunt Virginem Mariam, eam desiderando. Quod Deus eis hoc revelavit, expressè dicunt Doctores sancti. Sed adhuc auctoritas: Deus maledicens Diabolum dixit: Inimicitias ponam, &c. Eadem habet in Ser. de Incarnatione Filii. Hanc primorum Parentum spem consecuti sunt illorum filii & nepotes Patriarchæ, Prophetæ, & Reges Hebræorum, universusque Populus Judaicus. Propterea appellatus Christus D. expectatio, vel spes gentium, desideratus, vel desiderium ardentissimum omnium gentium.

Tertull.

S. Vincen. Ferrar.

2166 Atque hinc jam apparet, quò spectet

Verf. 26. Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis adimplemini.

Verf. 27. Spiritus enim meus super mel dulcis, & hæreditas mea super mel & favum.

ARGUMENTUM.

Ardens Jesu, & Mariæ ad gratiam, & gloriam invitamentum.

Propositis jam gratiæ sanctificantis, omniumque insularum virtutum divitiis, patefacto perenni totius sanctimonix, & gloriæ thesauro, unde habendæ illæ sint; sequitur opportunè magnifica invitatio ex ardentissimo Christi, ac Deiparæ desiderio, quo omnium salutem exoptant. Et quidem gratiam, & gloriam concupiscuntibus, ut magis magisque concupiscant, eas sub rei rerum omnium dulcissimæ, mellis nempe & favi symbolo, proponit, quam dulcedinem longè evincat ipsa gratiæ, & gloriæ suavitas, cælestis planè, ac divina.

Deipara, dum se Matrem sanctæ spei appellat, id est, Christi, qui objective dicitur spes, quia finis exitus spei totius Universi. Et enim ut evincat, in se habere omnem gratiam vitæ, & veritatis, etiam illam, quæ originaria & prima est, & in qua conditi Angeli, & Protoplasti sunt; Matrem se vocat illius, qui spem, certâ utique revelatione factâ, primis Parentibus, & reliquis mortalibus indidit futuræ redemptionis per Virginem, ex qua ille nasceretur, & cui adsociatus ipse immanem Draconem superaturus esset, & mundo salutem allaturus. Spes enim sancta, quæ de futuro Messia habebatur, non Christum tantum, sed & Deiparam spectabat; non Filium solum, sed & Matrem; non victoriam à Jesu tantummodo reportandam, sed à Maria, & ab utroque salutem & redemptionem afferendam: ut perspicue patet ex illis Geneseos verbis c. 3. 15. quomodo à nobis enodata & illustrata sunt i. p. sect. 3. Et quidem, quæ & qualis illa hominum spes in Christo, qui mundi peccata ablaturus adveniens ex Matre nasceretur, peccato aliquando infectâ? Certè ut Filius Dei naturalis Deus & homo, naturâ ipsâ sanctus, non se gereret; neque id se esse proderet, quod erat, nempe sancta spes. Ut enim S. Ildephonsus in lib. de Parturit. & Virginit. Mariæ; si ipse ex Matre coinquinatus esset, aut Materna viscera quasi pro peccato corrumpere, & sordibus ex vitio primæ damnationis coinquinaret, non esset Filius Dei naturalis, sed adoptivus ut ceteri. Quod si peccatum originale in Matre sustinisset, quod est corruptionis, dolorum, & sordium in Puerperis causa per se, & fons? Fatendum igitur erit, Mariam, utpote Matrem sanctæ spei, id est, Christi, qui finis exitus spei sanctæ universi orbis, à culpa originali omnino fuisse vindicatam. Sancta enim spes appellatur Filius vel à Matre etiam semper immaculata, semper sancta. Immaculata semper stetit ab exordio tuæ creationis, quia paritura eras creatorem totius sanctitatis, aiebat Fulbertus Carnotensis in Salutationem Angelicam. Et S. Eligius Noviomensis Episcop. Hom. 2. de Purificat. Numquam immunda judicatur, quæ totius munditiæ & sanctitatis auctorem genuisse comprobatur.

Spes hominis erat de Christo & Deipara, à quibus liberandi erant ab omni culpa.

Sancta spes objectiva & meritoria Christus, quia ex Matre semper sancta. S. Ildeph.

Fulbertus Carnot. S. Eligius.

TEXTUS ENODATIO.

2167 VAtabulus, & Pagninus ita ex Græco transferunt: Accedite ad me omnes cupidi mei, & facite ut fructibus meis implemini. Nam memoria mea melle dulcior est, possessioque mea favo mellito jucundior. Joannes Drusus sic: Recedit ad me cupidi mei, & de proventibus meis saturamini: nam memoria mea melle dulcior est, & hæreditas mea mellis favo. Joachimus Camerarius in hunc modum: Venite ad me omnes, qui concupiscitis me, saturamini ex fructibus meis: mea conciones sunt dulciores melle, & dona mea dulciora favo mellis. Syrus denique ita: Declinate ad me omnes, qui concupiscitis me, & de fructibus meis optimis voluptatè capietis: quia doctrina mea præ melle dulcis est, & iis, qui hæreditat me præ favo. Etenim

Verba exponuntur.

Gen. 3. 21.

Gen. 3. 21.

Virtutes, atque dona supernaturalia solent appellari generationes. Sap. 7. 11.

Siracides 1. 21.

Isai. 61. 3.

Gen. 6. 9.

Spiritus super mel dulcis dona Spiritus sancti ad sanctificationem.

Etenim pro generationibus, est vox γέννησις, quæ significat germen, fructus, proventus, fructum, progeniem, generationes, genus editum, vel enatum. Unde illa translatio variè variè. Verbum γέννησις positum pro adimplemini, significat etiam saturare, satiari, imò & locupletare. Pro illis verò, super mel & favum, alii legunt mellis favo, vel favo mellito: Codex Antverpiæ cufus ad exemplar Complutense; supra mellis favum, vel etiam supra mel favo. Editio Camerarii posterior habet, supra mel Domini, id est, dulcissimum, præstantissimum; nam ex usu sacræ Scripturæ satis vulgari, quidquid in unaquaque re judicatur maximum, id Dei esse dicitur, quasi divinum aliquâ participatione Genes. 23. 6. Pl. 79. 11. Pl. 35. 7. Deuter. 33. 1. & alibi sæpe. Et quidem de re vehementer suavi & jucunda, quæ omnem excedat suavitatem, & jucunditatem, dicitur esse super mel dulcis, dulcor melle & favo. Judic. 14. 18. Quid dulcius melle. Pl. 18. 11. dulciora super mel & favum. Pl. 118. 103. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua; super mel ori meo. Et Virgilius: favo mihi dulcor. Hybla.

2169 Sed rogabis, quænam illæ sint generationes, fructus, proventus, quibus satiandi, adimplendi, diandique sint Christus ac Deiparam concupiscentes? Reor planè esse ipsas supernaturales virtutes, necnon gratiam sanctificantem, & Beatitudinis gloriam, quarum Matrem se dixerat, fontem, & originem Christus Dominus, & similiter sanctissima Virgo. Ex usu enim sacri Sermonis Virtutes ipsæ, aliaque dona supernaturalia generationes dicuntur. Sap. 2. 11. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius. Atque ut demonstret bona hæc esse generationes passivas ipsius sapientiæ, de qua loquitur, subdit continenter: Et ignorabam quoniam bonorum omnium Mater est, Græcè, Genitrix, alii, generatio, activa nempe. Noster Siracides c. 1. 21. Omnem domum illius implebit à generationibus, id est, à virtutibus, ut explicant Interpretes. Isai. 61. 3. Vocabuntur in ea fortes justitiæ. Hebraicè, generationes justitiæ, id est, viri per justificationem in sanctitate geniti. Genes. 6. 9. Iste sunt generationes Noe; Noe vir justus, atque perfectus in generationibus suis. Ex Chrysostomi, Ambrosii & aliorum expositione, generationes vocantur virtutes; probati enim viri genus, virtutis profapia est. De quo in illustratione morali iterum redibit sermo.

2170 Rogabis item, quis ille sit Spiritus super mel dulcis? quæ melle & favo dulcior hæreditas? Porro in his, quæ nunc extant, Græcis exemplaribus loco Spiritus, ponitur μνημόσυνον; quod significat memoria, memoriale, pignus, aut quid simile relictum apud amicum, quòd illum alicujus commonefaciat. Ast noster Interpres videtur in fideliori exemplari repetisse πνεῦμα πνευμα, id est, Spiritus, venius, aura, afflatus, anima. Soletque usurpari pro Spiritu sancto tertia Triados persona, quomodo hic nonnulli usurpant. In præsentem non tam ipsum Spiritum S. quam illius supernaturalia dona, virtutes, & gratiæ omnes eâ Spiritus nomenclaturâ significari judico. Id enim, præterquam quòd contextus ipseluadet, admitti quoque debet ab interpretibus. Dicuntur autem Spiritus Dei, vel quia sunt dona Spiritualia, vel quia, uti effectus P. Ildeph. de Flores in Eccles.

à causa, ab Spiritu S. procedunt. Quippe illum perinet peculiari ratione Angelos, & homines sanctificare, eò quòd ipse producat per operationem honestissimi ac purissimi amoris. Unde Augustinus lib. 101. de Civit. Dei aiebat: Spiritus S. est sanctitas amorum. Et eatenus dicitur hic Spiritus mitti ad nos, & habitare in nobis, quatenus producat in nobis gratiam, virtutes, & reliqua dona supernaturalia. Ut enim S. Cyrillus Alexand. lib. 13. Thesauri c. 4. Ipsam sanctificandi virtutem, quæ ex Patre naturaliter procedit, & creaturas sanctificat, atque perficit, Spiritum S. appellamus. Adde, Spiritum S. donaque ipsius appellari à Paulo spiritum Christi, ad Rom. 8. 9. Si quis autem spiritum Christi non habet, hic non est ejus. Et ad Galat. 4. 6. Quoniam autem estis filii; misit Deus Spiritum Filii sui: id est, gratiam sanctificantem, qua reddimur filii Dei adoptivi; ut hinc videas, quò jure corporata Sapientia apud Siracidem dona gratiæ appellet Spiritum suum. Quò spectat Græca translatio, quæ pro Spiritu legit, memoria, memoriale, pignus. Sic enim appellat Apostolus gratiam, charitatem, ac reliquas virtutes, quæ sunt pignus æternæ Beatitudinis 2. Corinth. 5. 5. Qui dedit nobis pignus. Ephesi. 1. 14. In quo credentes signati estis Spiritu promissionis sancto, qui est Pignus hæreditatis.

2171 Denique hæreditas melle, favoque dulcior, æterna est Beatitudo; quam Deum etiam possessionem vocat, juxta Tigurina translationem. Sic Interpretes omnes. Atque ita solet vocitari in sacro eloquio Pl. 126. 2. dederit dilectis suis somnum, ecce hæreditas Domini. Et Siracides c. 4. 14. Qui invenerit Siracides 4. illam, vitam hæreditabunt, Græcè gloriam. Pl. 15. 5. Dominus pars hæreditatis meæ, & Pl. 15. 5. calicis mei tu es qui restituas hæreditatem meam mihi. Optimè Galfridus relatus à Godofrido Til. Galfridus manno in lib. Allegoriarum. Ad centuplum pertinet, Spiritus meus super mel dulcis: ad vitam æternam, super mel & favum. Hic gratia spiritualis, ibi perennis gloria commendatur; gratiam enim & gloriam dabit Dominus. Et Radolphus Ardens in Hom. de Nativ. Virg. Si aliquid dulcius invenisset, illud posuisset. Et quidem inspiratio divinx sapientiæ in sanctis, quamvis sit particularis, & umbratilis, tamen super omnem dulcedinem est. Sed quanta putatis erit dulcedo in aperta perceptione, & hæreditate illius, quæ in Dei visione fiet! Dabo in illustratione morali alia Doctorum testimonia, unde luculentiora fient hæcenus dicta.

TEXTUS ILLUSTRATIO

De Christo Domino.

SECTIO VI.

Christus D. vehementer exoptat nostram omnium salutem, salutis incrementum, & perennitatem.

2172 Vehemens Christi affectus Paternus, Maternusque de nostra omnium salute, salutisque incremento & perpetuitate gloriosa, resplendet porrò in illis verbis: Transite ad me omnes, vel, ut alii vertunt: Venite, accedite, declinate, recedite ad me omnes. Omnes vocat, & ad se vocat, ardentè exoptans ut universi ad illum veniant, accedant: eâ solum conditione, ut cupi-

cupidi suae gratiae & gloriae simus: qui concupiscitis me. Subinde nos omnigenis donis adimplendos, saturandos, ditandosque promittit: & a generationibus, fructibus, provenientibus, adimplemini, saturamini, locupletamini. Ut verò accedamus prompti, ea nos ratione allicit, stimulatque: Spiritus enim meus super mel dulcis, & hereditas mea super mel & favum. Ubi Fuldenis Abbas Rabanus Maurus: Materno affectu admonet Sapientia filios suos, ut ad ipsam concurrant, ejus munere dixerunt, ac ope reficiantur. Quo studio, quo ardore Mater filiorum salutem exoptat, eodem, imò longè majori, ardentiori, vehementiori Christus nostram omnium incolumitatem curat, procurat, inhiat, anhelat, proclamans, invitans, rogans, bonorum suorum prodigus dispensator. Conclusio est ex praedictis v. 24. & 25. Si Mater ego sum pulchrae dilectionis, timoris, agnitionis, & sanctae spei: si in me omnis gratia vitae & veritatis: si in me omnis spes vitae & virtutis, quid agitis? quid cunctamini? venite, properate, accedite ad me omnes, mei cupidi, meorumque bonorum, quos mei amor terigit. Ecce animi salus, ecce salus aeterna praeparata manibus est.

Rabanus.

Joan. 7. 37.

Apud Joannem si alio loco ad locum Ecclesiastici.

Verba veris componuntur.

Enim meus super mel dulcis &c. In utroque loco sermo est de multiplici virtutum, & donorum supernaturalium gratia, cujus auctor extat Spiritus ipse sanctus. Eadem igitur mens verborum & apud Siracidem, & apud Joannem. 2174. Magno itaque clamoris nixu, vehementique animi desiderio omnes & singulos invitat. Si quis sitit, veniat ad me. Ubi Ambrosius in Pl. 45. Omnis anima vocatur ad gratiam Christi, dicente ipso, Si quis sitit &c. Omnes invitat, quia omnium salutem exoptat & omnibus, sicut. Unde Nazianzenus Orat. in Baptisma, quae est 40. Sitit sitiri Dominus; si & tanto bono sine labore, & facillimè, scilicet accedendo tantum ad fontem potiri possumus, cujus demerentia est, tantum bonum disferre. Ad se vocat universos, uti ad fontem, & totius sanctitatis scaturiginem, unde non unum, sed multa flumina gratiarum emanant, fluant. Flumina, inquit, fluent aquae vivae de ventre ejus. Rivuli sunt fluminis, dona Spiritus sancti: rivulus est fluminis, Charitas; rivulus est fluminis, fides; rivulus est fluminis, Spes. Gregorii verba sunt lib. 15. Mora. c. 15. Gratia multorum instar fluminum longè lateque ad omnes fluit. Multa flumina (ait Chrysost. Hom. 2. de Anna) sed unus est fons, opulentus virtutibus, ac dividens de suo omnibus & singulis.

S. Ambrosius in Pl. 45. Omnis anima vocatur ad gratiam Christi, dicente ipso, Si quis sitit &c. Omnes invitat, quia omnibus, sicut. Unde Nazianzenus Orat. in Baptisma, quae est 40. Sitit sitiri Dominus; si & tanto bono sine labore, & facillimè, scilicet accedendo tantum ad fontem potiri possumus, cujus demerentia est, tantum bonum disferre. Ad se vocat universos, uti ad fontem, & totius sanctitatis scaturiginem, unde non unum, sed multa flumina gratiarum emanant, fluant. Flumina, inquit, fluent aquae vivae de ventre ejus. Rivuli sunt fluminis, dona Spiritus sancti: rivulus est fluminis, Charitas; rivulus est fluminis, fides; rivulus est fluminis, Spes. Gregorii verba sunt lib. 15. Mora. c. 15. Gratia multorum instar fluminum longè lateque ad omnes fluit. Multa flumina (ait Chrysost. Hom. 2. de Anna) sed unus est fons, opulentus virtutibus, ac dividens de suo omnibus & singulis.

S. Gregorius.

S. Chrysostomus.

2175. Nunc audite inclamantem Jesum apud Praeconem suum Isaiam c. 55. 1. Omnes sitientes venite ad aquas; & qui non habentis argentum, properate, emite, & comedite; venite, emite absque argento, & absque ulla commutatione vinum & lac. Hebraice praefigitur his verbis adverbium vocantis cum magna vocis & animi contentione; interjectio dolentis ac miserantis: eheu, veh, heu qui sitis, venite ad aquam, ut legunt LXX. Dominus, ut Pater indulgentissimus, ad aquas Spiritus sancti flebili voce omnes invitat; ait ibi Leo Castricus. Omnes invitat ad aquam, ad lac, ad vinum, ad omnia divinae gratiae dona, ut hauriant, ut inebrientur, ut lactentur. Si volentes accedant, satis nummati & pecuniosi erunt ad emendum, quia pro sola siti haec caelestes deliciae & divitiae venduntur. O ingentem benignitatis celeritatem! (opportune exclamat Nazianzenus proximè relatus) O facilem contrahendi rationem! Hoc bonum sola voluntate venale tibi proponitur: cupiditatem ipsam Deus ingentis pretii loco habet: sitit sitiri: bibere cupientibus potum praebet: cum ab eo beneficium petitur, beneficio afficitur: prompta, munifica, atque proluxa natura est: jucundius dat quam alii accipiunt. Et Clemens Alexan. in Exhortat. ad Gentes premens Isaiæ verba, sic Deum loquentem inducit: Solummodo, o fili, Patrem sitias, Deus tibi gratis ostendetur. Mirè omnia consonant nostro Siracidi, & demonstrant ardentissimum Christi desiderium de nostra omnium salute.

Isai. 55. 1.

Quam ardentem sitiat Christus nos.

Castricus.

S. Nazianzenus.

Clemens Alexan.

2176. Subinde idem Vates c. 30. 18. videns Deum tam avidè salutem omnium appetentem, & omnes ad se invitantem, monebat: Expectat Dominus, ut misereatur vestri, & ideo exaltabitur parcens vobis. Pro expectat, est Hebraice, ut observant Forerius & alii, inhiat, anhelat Deus, ut misereatur. Egregia metaphorà sitibundo petita, vel etiam à viatore, & quidem fatigatione, atque aestu ignem anhelante: huic enim Deum confert in salutem omnium quam avidissimè incumbentem, tam longa itinera, tam confragosa, tam ipsissimo ardentis diei aestu

Vates c. 30. 18.

Expectat Dominus, ut misereatur vestri, & ideo exaltabitur parcens vobis.

Forerius & alii, inhiat, anhelat Deus, ut misereatur.

Isai. 30. 18.

peditem conscientem; diligentissimum nempe viatorem, nostrae salutis bonum, & incrementum aestuosissimè anhelantem. Testis vel unius famaritanæ conversio, quam tantoperè sitiabat, anhelabat, inhiabat, expectabat fatigatus ex itinere, totus sudore madens. Ut verò innotescat quàm ardentem, quàm vehementer omnium salutem exoptet, quàm avidè ad illam anhelet, subdit Isaias: Et ideo exaltabitur parcens vobis, id est, in Crucem tolletur, ut parcat vobis, interprete Hieronymo. Ibi universos homines expectat, anhelat, inhiat ut omnium misereatur. Inde anhelus & sitibundus proclamatur: Transite ad me omnes. Venite, haurietis aquas in gaudio de fontibus, Salvatoris. Isai. 12. 3. de fontibus Jesu vitæ, salutem, redemptionem, omnemque gratiam scaturientibus. 2177. Prædixerat Christus Matt. 11. 28. Omnia mihi tradita sunt à Patre meo. Et quidem in manus illius à Patre tradita: Omnia dedit ei Pater in manus, non ut contracta manu ea sibi retineret, sed ut largà, & liberali in homines profunderet. Ita factum: nam è vestigio subdit v. 29. sic Christum proclamasse. Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Quod dixerat ore Siracidis propheticò, hic ore proprio ipse pronunciat, uti observat Bern. Epist. 106. Jam de latibulo Prophetarum egressus est, &c. Jam qui habet aures audiendi, audiat illum clamantem: Venite ad me omnes, qui laboratis, &c. Verba Christi sunt melle dulciora. Omnes vocat, & ad se vocat laborantes & oneratos, ut tollat ipse ipsorum onus, & à peccatis exoneratos omnigenis caelestis gratiae fructibus reficiat. Opportunissimè hic exclamat S. Bonav. to. 2. Opusculorum in Epistola, quam utilissimam appellat. O Domine, quo indiges? Quare vocas? Quid tibi commune nobiscum? O vera pietatis vox! Ecce invitat inimicos, hortatur reos, allicit ingratos, Venite ad me omnes. O verba dulcissima, verba deifica! Quid amplius quarimus? Quid ultra expectamus? Habemus in Christo omnia bona. Singula Jesu verba expendamus.

Isai. 12. 3.

Matt. 11. 28.

Joan. 12. 3.

Expenditur signatum hic locus.

S. Bonav.

Vox Christi valida, & nunquam interrupta. Venite.

2178. Venite, ait. Hoc primum, hoc postremum corporati Verbi verbum. Vix natus in antro Bethlehemico vocalissimus infans, cum ecce infantia sua, balbutie, suspirii, lachrymis, genitibus omni eloquentia jucundioribus clamabat: Venite. Admoverunt aures rustici Pastores, & venerunt festinantes, Luc. 2. 16. Audiverunt Magi in Oriente, & venerunt adorare eum. Matt. 2. 1. Audivit Simeon ille senex, & venit in Spiritu in templum. Luc. 2. 27. Audivit Nathanael cum esset sub ficu, & vidit Jesus Nathanael venientem ad se, Joan. 1. 47. Audivit Nicodemus, & venit ad eum nocte, Joan. 7. 50. Audierunt Apostoli & Discipuli, Venite post me, & posthabitis mundialibus bonis, secuti sunt eum. Matt. 4. 20. Marci 3. 13. At verò quia nimio opere exoptabat Christus, ut omnes ad eum venirent, illum protulit clamorem: Venite ad me omnes. Ac denique cum è cruce penderet morti proximus, antequam expirasset, caput inclinavit, & inclinatio capite tradidit Spiritum. Joan. 19. 30. quasi eà captis inclinatione omnes ad se evocaret: Venite ad me omnes.

2179. Rursum expensione dignissima vox illa, AD ME. Sicine, quis tu Domine? Joannes ostendit c. 8. 25. ubi rogatus Christus: Tu quis es? respondit: Principium qui & loquor vobis. P. Ildeph. de Flores in Eccles.

Principium rerum omnium, per quod omnia principium facta sunt, ut explicant communiter Patres apud Toletum & Maldonatum. Signatissimè principium hominis est, & quoad corpus, & quoad animum praesertim: cum corpus suismet ipse manibus grandi apparatu, & conatu efformaverit: caetera solo Dei jussu, & imperio, sola vocali voce fabricata sunt; humano autem corpori fabricando totus ipse Deus occupatus ac deditus, manu, sensu, opere, consilio, sapientia, providentia, & ipsa inprimis affectione, ut loquitur Tertullianus l. de Resurrectione. carnis c. 5. & 6. Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae. Gen. 2. 7. Gen. 2. 7. Ut verò hominis animam crearet: Inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae: ostendens utique hac operandi ratione, eam esse quasi quemdam Dei ipsius halitum à divino corde, uti à principio unico, procedentem. Quia insufflavit Spiritum vitae (ait Ambr. ser. 10. in Pl. 118.) anima substantia divinus est Spiritus. Vides sicut à Dei manibus humanum corpus, sic à divino pectore & corde suum ducere principium & originem, hominis animum? Certè ea est innata rebus omnibus conditio, ut ad suum principium suoque pondere recurrant. Ad suum, quodque recurrit principium, ait Bernardus Serm. 81. in Cantica. Sic fontes aquarum, sic flumina incessanter aequora repetunt, quia inde originem trahunt: Omnia flumina intrant in mare, & ad locum, unde exeunt, revertuntur. Eccles. 1. Hinc illa spontanea profus Evæ ad Adamum inclinatio, quia de costa illius fabricata est. Gen. 3. 26. Gen. 3. 26. Sub viri potestate eris, Hebraice: Ad virum tuum conversio tua: seu excurio tua ex vehementi nata desiderio.

Principium rerum omnium, per quod omnia principium facta sunt, ut explicant communiter Patres apud Toletum & Maldonatum. Signatissimè principium hominis est, & quoad corpus, & quoad animum praesertim: cum corpus suismet ipse manibus grandi apparatu, & conatu efformaverit: caetera solo Dei jussu, & imperio, sola vocali voce fabricata sunt; humano autem corpori fabricando totus ipse Deus occupatus ac deditus, manu, sensu, opere, consilio, sapientia, providentia, & ipsa inprimis affectione, ut loquitur Tertullianus l. de Resurrectione. carnis c. 5. & 6. Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae. Gen. 2. 7. Gen. 2. 7. Ut verò hominis animam crearet: Inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae: ostendens utique hac operandi ratione, eam esse quasi quemdam Dei ipsius halitum à divino corde, uti à principio unico, procedentem. Quia insufflavit Spiritum vitae (ait Ambr. ser. 10. in Pl. 118.) anima substantia divinus est Spiritus. Vides sicut à Dei manibus humanum corpus, sic à divino pectore & corde suum ducere principium & originem, hominis animum? Certè ea est innata rebus omnibus conditio, ut ad suum principium suoque pondere recurrant. Ad suum, quodque recurrit principium, ait Bernardus Serm. 81. in Cantica. Sic fontes aquarum, sic flumina incessanter aequora repetunt, quia inde originem trahunt: Omnia flumina intrant in mare, & ad locum, unde exeunt, revertuntur. Eccles. 1. Hinc illa spontanea profus Evæ ad Adamum inclinatio, quia de costa illius fabricata est. Gen. 3. 26. Gen. 3. 26. Sub viri potestate eris, Hebraice: Ad virum tuum conversio tua: seu excurio tua ex vehementi nata desiderio.

Principium rerum omnium, per quod omnia principium facta sunt, ut explicant communiter Patres apud Toletum & Maldonatum. Signatissimè principium hominis est, & quoad corpus, & quoad animum praesertim: cum corpus suismet ipse manibus grandi apparatu, & conatu efformaverit: caetera solo Dei jussu, & imperio, sola vocali voce fabricata sunt; humano autem corpori fabricando totus ipse Deus occupatus ac deditus, manu, sensu, opere, consilio, sapientia, providentia, & ipsa inprimis affectione, ut loquitur Tertullianus l. de Resurrectione. carnis c. 5. & 6. Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae. Gen. 2. 7. Gen. 2. 7. Ut verò hominis animam crearet: Inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae: ostendens utique hac operandi ratione, eam esse quasi quemdam Dei ipsius halitum à divino corde, uti à principio unico, procedentem. Quia insufflavit Spiritum vitae (ait Ambr. ser. 10. in Pl. 118.) anima substantia divinus est Spiritus. Vides sicut à Dei manibus humanum corpus, sic à divino pectore & corde suum ducere principium & originem, hominis animum? Certè ea est innata rebus omnibus conditio, ut ad suum principium suoque pondere recurrant. Ad suum, quodque recurrit principium, ait Bernardus Serm. 81. in Cantica. Sic fontes aquarum, sic flumina incessanter aequora repetunt, quia inde originem trahunt: Omnia flumina intrant in mare, & ad locum, unde exeunt, revertuntur. Eccles. 1. Hinc illa spontanea profus Evæ ad Adamum inclinatio, quia de costa illius fabricata est. Gen. 3. 26. Gen. 3. 26. Sub viri potestate eris, Hebraice: Ad virum tuum conversio tua: seu excurio tua ex vehementi nata desiderio.

Principium rerum omnium, per quod omnia principium facta sunt, ut explicant communiter Patres apud Toletum & Maldonatum. Signatissimè principium hominis est, & quoad corpus, & quoad animum praesertim: cum corpus suismet ipse manibus grandi apparatu, & conatu efformaverit: caetera solo Dei jussu, & imperio, sola vocali voce fabricata sunt; humano autem corpori fabricando totus ipse Deus occupatus ac deditus, manu, sensu, opere, consilio, sapientia, providentia, & ipsa inprimis affectione, ut loquitur Tertullianus l. de Resurrectione. carnis c. 5. & 6. Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae. Gen. 2. 7. Gen. 2. 7. Ut verò hominis animam crearet: Inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae: ostendens utique hac operandi ratione, eam esse quasi quemdam Dei ipsius halitum à divino corde, uti à principio unico, procedentem. Quia insufflavit Spiritum vitae (ait Ambr. ser. 10. in Pl. 118.) anima substantia divinus est Spiritus. Vides sicut à Dei manibus humanum corpus, sic à divino pectore & corde suum ducere principium & originem, hominis animum? Certè ea est innata rebus omnibus conditio, ut ad suum principium suoque pondere recurrant. Ad suum, quodque recurrit principium, ait Bernardus Serm. 81. in Cantica. Sic fontes aquarum, sic flumina incessanter aequora repetunt, quia inde originem trahunt: Omnia flumina intrant in mare, & ad locum, unde exeunt, revertuntur. Eccles. 1. Hinc illa spontanea profus Evæ ad Adamum inclinatio, quia de costa illius fabricata est. Gen. 3. 26. Gen. 3. 26. Sub viri potestate eris, Hebraice: Ad virum tuum conversio tua: seu excurio tua ex vehementi nata desiderio.

Principium rerum omnium, per quod omnia principium facta sunt, ut explicant communiter Patres apud Toletum & Maldonatum. Signatissimè principium hominis est, & quoad corpus, & quoad animum praesertim: cum corpus suismet ipse manibus grandi apparatu, & conatu efformaverit: caetera solo Dei jussu, & imperio, sola vocali voce fabricata sunt; humano autem corpori fabricando totus ipse Deus occupatus ac deditus, manu, sensu, opere, consilio, sapientia, providentia, & ipsa inprimis affectione, ut loquitur Tertullianus l. de Resurrectione. carnis c. 5. & 6. Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae. Gen. 2. 7. Gen. 2. 7. Ut verò hominis animam crearet: Inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae: ostendens utique hac operandi ratione, eam esse quasi quemdam Dei ipsius halitum à divino corde, uti à principio unico, procedentem. Quia insufflavit Spiritum vitae (ait Ambr. ser. 10. in Pl. 118.) anima substantia divinus est Spiritus. Vides sicut à Dei manibus humanum corpus, sic à divino pectore & corde suum ducere principium & originem, hominis animum? Certè ea est innata rebus omnibus conditio, ut ad suum principium suoque pondere recurrant. Ad suum, quodque recurrit principium, ait Bernardus Serm. 81. in Cantica. Sic fontes aquarum, sic flumina incessanter aequora repetunt, quia inde originem trahunt: Omnia flumina intrant in mare, & ad locum, unde exeunt, revertuntur. Eccles. 1. Hinc illa spontanea profus Evæ ad Adamum inclinatio, quia de costa illius fabricata est. Gen. 3. 26. Gen. 3. 26. Sub viri potestate eris, Hebraice: Ad virum tuum conversio tua: seu excurio tua ex vehementi nata desiderio.

2180. Ex his ergo vim agnosces illorum verborum, Venite ad me. Quasi dicat: Si unaquaeque res suum appetit & repetit principium innatà inclinatione: si ego ipse principium sum, qui & loquor vobis; rerum omnium principium, humani potissimum corporis, & animi vestri; Venite ad me; recurrite ad vestrum principium, ad cor meum, unde anima suam trahit originem. Similis extat locus apud Isaiam c. 46. 2. Onera vestra gravi pondere, usque ad lassitudinem, contabuerunt, & contrita sunt simul. Non potuerunt salvare portantem. Loquitur de mundi Idolis cum intuitu ad idola Babyloniorum, quæ Judæi propriis humeris gestare cogebantur, & usque ad lassitudinem fatigati facile oneri succumbebant. Sic mundani gravi mundialium bonorum pondere fatigati succumbunt. Subdit benignissimus Dominus: Audite me, qui portamini à meo utero, qui gestamini à mea vulva. Ego feci, & ego feram, ego portabo, & ego salvabo. Ego certè amatores meos non aliter, quàm Mater, factum in utero gestabo, & fovebo; nam cum vos ego genterim, id mihi oneris assumam. Concludit: Mementote istud, & confundamini, redite prævaricatores ad cor. LXX. legunt: Ingemiscite, penitentiam agite qui errastis. Pro eo, quod Vulgatus legit, confundamini. Ex Hebræo veritè Castro, reponite vos super fundamentum, quod est Christus, qui sicut fundamentum nos portat, si penitentiae lachrymis madeamus. Sed illa emphasim habent: Redite prævaricatores ad cor. Ad me cor, à quo principium ducitis; unde procreati estis; redite ad illud, ut ibi recreemini, & reficiamini. Quò itis? Quò curritis? Redite à viis vestris, & redite ad me. Subtrahite vos mundiali oneri, venite ad me qui laboratis,

Ad cor Dei redamini, unde principium sumus.

ut 8.